

XI.503.4.2016.AK

Pani Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Szanowna Pani Minister

W dniu 20 listopada 2017 r. Rzecznik Praw Obywatelskich skierował do Prezesa Rady Ministrów apel w sprawie deinstytucjonalizacji systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Powyższe pismo zostało przekazane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej według kompetencji w dniu 23 listopada 2017 r. (znak pisma KPRM: SPRM.215.8.37.2017.JP), z prośbą o udzielenie odpowiedzi. Niezależnie od powyższego apel został też wysłany bezpośrednio do Pani Minister w dniu 20 listopada 2017 r. (znak pisma RPO: XI.503.4.2016).

Niezależne życie i włączanie w społeczność lokalną to pojęcia nierozzerwalnie związane z podstawową zasadą dotyczącą praw człowieka, która mówi, że wszyscy ludzie rodzą się mając jednakową godność i jednakowe prawa, a życie każdego człowieka ma jednakową wartość. Zamieszkiwanie osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w znanym im środowisku umożliwia im czerpanie korzyści ze wsparcia opartego również na więziach społecznych i korzystanie z ogólnodostępnych usług. Dzięki temu możliwe jest pełnienie wielu ról społecznych, co ogranicza wykluczenie społeczne tych osób i sprzyja różnorodności społecznej.

Zintensyfikowanie procesu deinstytucjonalizacji jest także konieczne w celu realizacji przez Polskę standardów wyrażonych w wiążących ją dokumentach międzynarodowych. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169) nakłada na państwa-strony obowiązek podjęcia skutecznych i odpowiednich środków w celu umożliwienia życia osobom z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej. Konwencja podkreśla znaczenie niezależnego życia we włączeniu osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwo. Artykuł

19 Konwencji dotyczy zarówno dostępu do usług wspierających świadczonych w domu, w społeczności lokalnej, jak i pomocy osobistej niezbędnej do życia i włączenia w społeczność. Konieczna jest deinstytucjonalizacja rozumiana jako proces przejścia od opieki instytucjonalnej do wsparcia na poziomie społeczności lokalnych, z poszanowaniem podmiotowości i przyrodzonej godności wszystkich osób, w tym prawa do decydowania o własnym życiu.

Apel w sprawie deinstytucjonalizacji systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych został poparty przez liczne organizacje społeczne. Podkreślono w nim, że obowiązkiem państwa jest zapewnienie każdej osobie korzystania z prawa do niezależnego życia i do włączenia w społeczeństwo. Niezbędne do tego jest przeprowadzenie procesu deinstytucjonalizacji. Dla jego skuteczności konieczne są zmiany systemowe.

Z przykrością stwierdzam, że do chwili obecnej do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich nie wpłynęła odpowiedź na pismo z dnia 20 listopada 2017 r., przekazane Pani Minister przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. W związku z tym pozwolę sobie zauważyć, że art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 958, z późn. zm.) przewiduje, że organ, do którego zwróci się Rzecznik, obowiązany jest z nim współdziałać i udzielać mu pomocy, a w szczególności udzielać Rzecznikowi żądanych przez niego informacji i wyjaśnień. W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, zwracam się z uprzejmą prośbą o niezwłoczne udzielenie odpowiedzi na pismo dotyczące stworzenia Narodowego Programu Deinstytucjonalizacji wraz z apelem w sprawie deinstytucjonalizacji systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Z wyrazami szacunku

(podpis na oryginale)

Załączniki:

- kopia pisma RPO do Prezes Rady Ministrów z dnia 20 listopada 2017 r.,
- kopia pisma Kancelarii Prezesa Rady Ministrów do Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2017 r.

Do wiadomości:

Pan Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa